Úřední věstník
Evropské unie

CS
Řada L

2024/2620

4.10.2024

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2024/2620

ze dne 30. července 2024,

kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokud jde o požadavky, na jejichž základě se skleníkové plyny považují za trvale chemicky vázané v produktu

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES ([1]), a zejména na čl. 12 odst. 3b druhý pododstavec uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Směrnice 2003/87/ES byla pozměněna směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959 ([2]) s cílem uvést ji do souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ([3]), kterým se stanoví cíl snížit do roku 2030 čisté emise alespoň o 55 % ve srovnání s rokem 1990.

(2) Měla by být stanovena kritéria a požadavky nezbytné pro to, aby byly skleníkové plyny považovány za trvale chemicky vázané v produktu.

(3) Současné postupy zachycování a využívání pro účely trvalého uložení se vztahují pouze na emise CO_2, neboť jiné skleníkové plyny, jako je CH_4 nebo N_2O, ke zmírnění takových emisí trvalé uložení nevyžadují. Vzhledem k tomu, že chemické reakce během postupu využívání mohou vést k chemické transformaci molekuly CO_2, by se měly brát v úvahu také atomy uhlíku, které jsou chemicky vázány.

(4) Je nezbytné zajistit, aby emise CO_2, které jsou trvale chemicky vázány v produktu, měly podobný přínos pro klima jako geologické ukládání, a to s přihlédnutím k rozdílné povaze těchto různých přístupů. Toto CO_2 by proto mělo zůstat v produktu trvale chemicky vázáno alespoň po dobu několika set let nebo déle, a to na základě typu chemické vazby a běžného použití a pravděpodobného zpracování příslušného produktu na konci jeho životnosti.

(5) Běžné způsoby použití a průběhy konce životnosti jsou u produktů vyrobených ze zachyceného CO_2 různé, což má za následek různou pravděpodobnost uvolnění uloženého uhlíku, který produkt obsahuje. K uvolnění může dojít v důsledku spalování, a to buď jako nedílné součásti použití produktu, jako je tomu v případě syntetických paliv, nebo při likvidaci, například prostřednictvím spalování odpadu. Aby se zajistilo, že uhlík uložený v produktu zůstane trvale chemicky vázán a neunikne do atmosféry po dobu nejméně několika set let, mělo by být CO_2 vázáno v produktech, které mají při běžném použití dlouhou životnost a po skončení životnosti jsou při jakékoli běžné činnosti likvidovány jiným způsobem než spalováním, které by uvolňovalo uložený uhlík do atmosféry.

([1]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959 ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 134).

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).

(6) Chemické vlastnosti minerálních uhličitanů, jako je uhličitan vápenatý nebo uhličitan hořečnatý, zajišťují silné chemické vazby, které, pokud nejsou vystaveny zvýšeným teplotám nebo silným kyselinám, umožňují, aby byl uhlík považován za trvale chemicky vázaný. Minerální karbonatace by proto vedla k výjimečně dlouhému zadržování uhlíku v uhličitanových horninách, které by se za běžných podmínek neuvolňovaly do atmosféry ([4]).

(7) Podmínky ve spalovnách odpadu jsou dostatečné pro zahájení dekarbonizační reakce. Uhlík zachycený a využívaný v produktech, jejichž významný podíl zpracování na konci životnosti se uskutečňuje spalováním, by proto neměl být považován za trvale chemicky vázaný.

(8) Produkty na bázi minerálních uhličitanů a používané pro stavební výrobky, jako je kamenivo, cement, beton, cihly nebo dlaždice, mají dlouhou životnost a mohou se používat po desítky až stovky let. Ve fázi konce životnosti spadají tyto výrobky do kategorie stavebního a demoličního odpadu v souladu se seznamem odpadů ([5]). Podle nejnovějšího posouzení Společného výzkumného střediska Evropské komise ([6]) spočívá průměrné zpracování minerální části stavebního a demoličního odpadu na konci životnosti v Unii v recyklaci (79 %), zasypávání (10 %) a skládkování (11 %). Zachycené CO_2, které se využívá při výrobě minerálních uhličitanů a používá se ve stavebních výrobcích, by proto mělo být považováno za trvale chemicky vázané v produktu.

(9) Seznam produktů, u nichž se má za to, že splňují kritéria stanovená v čl. 12 odst. 3b směrnice 2003/87/ES, by měl být přezkoumán a v případě potřeby aktualizován na základě veškerého příslušného technologického vývoje a inovací v oblasti trvalého ukládání uhlíku do produktů, zlepšení postupů monitorování, vykazování a ověřování, jimiž lze potvrdit trvalost skladování, jakož i zkušeností s prováděním tohoto nařízení.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Předmět

Toto nařízení stanoví požadavky, na jejichž základě se CO_2 považuje za trvale chemicky vázané v produktu.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

1) „zachycováním“ jakýkoli technologický proces nebo postup potřebný k zachycování CO_2 pocházejícího z činností spadajících do oblasti působnosti směrnice 2003/87/ES a v případě potřeby k jeho zpracování nebo čištění před využíváním;

2) „využíváním“ jakýkoli technologický proces nebo postup, který využívá zachycené CO_2 jako vstupní surovinu pro výrobu produktů;

([4]) IPCC 2005. Special Report on Carbon Dioxide Capture and Storage (Zvláštní zpráva o zachycování a ukládání oxidu uhličitého). [Metz, B, Davidson, O., de Coninck, H. C., Loos, M., a Meyer, L. A. (eds.)]. Vypracováno pracovní skupinou III Mezivládního panelu pro změnu klimatu, Cambridge a New York: Cambridge University Press.

([5]) Rozhodnutí Komise 2014/955/EU ze dne 18. prosince 2014, kterým se mění rozhodnutí 2000/532/ES o seznamu odpadů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES (Úř. věst. L 370, 30.12.2014, s. 44).

([6]) Cristobal Garcia, J., Caro, D., Foster, G., Pristera, G., Gallo, F. and Tonini, D., Techno-economic and environmental assessment of construction and demolition waste management in the European Union (Technicko-ekonomické a environmentální posouzení nakládání se stavebním a demoličním odpadem v Evropské unii), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2024, doi:10.2760/721895, JRC135470.

3) „chemicky vázaným“ se rozumí, že CO_2 je chemicky transformováno tak, že je atom uhlíku chemicky fixován silnými vazbami tak, aby se zabránilo jeho dopadu na globální oteplování;

4) „produktem“ zboží nebo materiály, včetně meziproduktů a jejich derivátů, v nichž je prostřednictvím chemické vazby využíváno CO_2 nebo atomy uhlíku získané z CO_2;

5) „stavebním výrobkem“ tvarovaný nebo beztvarý fyzický předmět uvedený na trh za účelem trvalého zabudování do stavby nebo jejích částí;

6) „běžným použitím“ jakýkoli očekávaný způsob, jakým konečný uživatel bude na základě vlastností produktu daný produkt používat;

7) „běžnou činností, ke které dochází po skočení životnosti produktu“ jakékoli převažující zpracování produktu poté, co se jej konečný uživatel zbavil na základě příslušných postupů nakládání s odpady a platných právních předpisů.

Článek 3

Požadavky na trvalé zachycení a využívání v produktech

1. CO_2 se považuje za trvale chemicky vázané v produktu, pokud jsou splněna všechna tato kritéria:

a) je chemicky vázáno v produktu prostřednictvím aktivního a kontrolovaného procesu využívání, který umožňuje měření a stanovení množství ekvivalentu CO_2 vázaného v produktu během tohoto procesu využívání, s vyloučením uhlíku přítomného v materiálu před tímto procesem využívání nebo přirozeně absorbovaného z atmosféry nebo jiných zdrojů po procesu využívání, a;

b) zůstává v produktu trvale chemicky vázáno tak, aby při běžném použití produktu, včetně jakékoli běžné činnosti, ke které dochází po skončení životnosti produktu, neuniklo do atmosféry po dobu nejméně několika set let. V případě produktů, jež se běžně používají a jejichž konec životnosti probíhá více způsoby, je třeba pro účely tohoto odstavce zohlednit všechny tyto způsoby. Produkty, které mohou být při běžném použití, včetně jakékoli běžné činnosti, ke které dochází po skončení životnosti produktu, vystaveny vysokoteplotnímu spalování, například při spalování odpadu, se za trvale chemicky vázající CO_2 nepovažují.

2. Produkty, u nichž se má za to, že splňují požadavky odstavce 1, jsou uvedeny v příloze.

Článek 4

Přezkum

1. Komise přezkoumá produkty uvedené v příloze na základě příslušného technologického vývoje a inovací v oblasti trvalého ukládání uhlíku do produktů, zlepšení postupů monitorování, vykazování a ověřování, jakož i zkušeností s prováděním tohoto nařízení a v případě potřeby přílohu aktualizuje.

2. Pro účely odstavce 1 Komise zohlední žádosti příslušných orgánů o aktualizaci seznamu produktů v příloze, jsou-li řádně podloženy důkazy o splnění požadavků uvedených v čl. 3 odst. 1.

3. Výsledky a příslušná dokumentace jakéhokoli přezkumu produktů uvedených v příloze se zveřejní.

Článek 5

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 30. července 2024.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA

PRODUKTY POVAŽOVANÉ ZA TRVALE CHEMICKY VÁZAJÍCÍ CO_2

Minerální uhličitany používané v těchto stavebních výrobcích:

a) karbonatované kamenivo používané jako nevázané nebo vázané ve stavebních výrobcích na bázi nerostných surovin;

b) karbonatované složky cementu, vápna nebo jiných hydraulických pojiv používaných ve stavebních výrobcích;

c) karbonatovaný beton, včetně prefabrikovaných bloků, dlažebních prvků nebo pórobetonu;

d) karbonatované cihly, dlaždice nebo jiné zdicí prvky.